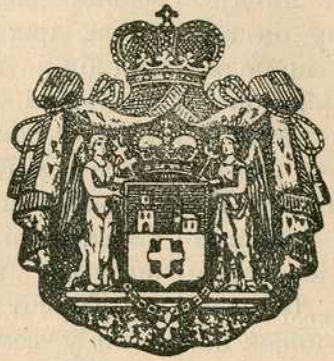

СРПСКИ СИОН

Год. XII

Број 16

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ

ВЛАСНИК

УРЕДНИК

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије

Протопрезвитер Јован Јеремић

У Ср. Карловцима у недељу 21. априла 1902

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Ad бр. К. 273/189 ex 1902

Званична објава.

У смислу закључка Архидијецезалне Конзисторије од потписаног дана и под горњим бројем овим се до знања ставља, да је правомоћно пресудом високопречасног Митрополитско-Црквеног Савета од 18./31. децембра 1901. бр. ^{М. 571.} _{М. Ц. С. 132.} ex 1901. којом је потврђена пресуда Архидијецезалне Конзисторије од 5./18. новембра 1901. бр. К. 1105/687 ex 1901., осуђен јеромонах манастира Бешенсва О. Василијан Поповић због тешких каноничних преступа на лишење свештеномонашкога чина, те се исти јеромонах из каталога свештенства монашкога чина Архидијецезе карловачке брише и у ред мирјана повраћа уз забрану ношења свештеничког одјејанија.

Из седнице Архидијецезалне Конзисторије држане у Карловцима 4./17. априла 1902.

Георгије с. р.
Патријарх

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

Што је добро?

Српским народним пословицама

истумачио др. Данило Трбојевић.

(Наставак.)

Х. Друштво.

Све ово, што смо до сада рекли, вриједи за свакога човјека на по се Сваки поједини између нас мора ићи за тим, да чини добро, што више може. Него баш одатле, што је сваки појединац човјек дужан добро чинити, слиједи, како смо већ видјели, да ниједан човјек не смије бити сâм за се, нити се смије уклонити из свијета и отићи за увијек камо, рецимо у какву пустињу, гдје не би знао ништа ни он о другима, ни други о њему. Јер, кад би то урадио, кому би онда могао добро чинити?

Ово је први и најбитнији разлог, за што је потребно друштво људско. Него та је потреба и иначе са свијем природна. „Сам човјек није никуда пристао“; „човјек је сâм као дуб посјечен“. Он се

не може нити с ким свјетовати, нити у кога помоћи искати, а требало би му и једнога и другога, док ни „један човјек све не зна,“ све не може. У опће је „један као ниједан“. За то човјеку нигдје, па „ни у рају није добро самому бити.“

Будући да друштво толико вриједи, те „и мрав дружбу хоће“, а јер опет самоћа нема никакве вриједности, не смије човјек да бјежи од друштва. Јер „ко се од људи крије, боље да га није.“ Та „гора се с гором не састаје, а човјек с човјеком вазда“, и то за то, јер, како рекоз, један другога требају. „Дрво се на дрво наслања, а како не би човјек на човјека?“ Тешко једноме без другога у сваком погледу! „Тешко другу без друга, и славују без луга!“ С тога „ни убиј, Боже, мимо свијет, ни помози, Боже, мимо свијет!“

Али како год што треба да сваки појединац човјек, чинећи добро, врши неке обвезе, којих се не смије одрећи, тако ће, без сумње, имати и свако друштво људско, све једно мало као и велико, испуњавати неке задатке, да буде од што веће користи за све чланове своје, да буде — добро и поштено друштво. Задаћа нам је, да испитамо што ће све требати да чини такво једно честито друштво свима својима члановима. Испитујући пак те друштвене дужности, видјећемо, да ће се оне посве слагати с оним дужностима, што их је дужан вршити сваки човјек у опће према свакоме другоме човјеку и према Божанству.

Да појединац човјек узмогне бити посве добар, ваља, осим другога свега, да вјерује у Бога, и да Богу, Створитељу своме, за све добро што му га даје, буде захвалан и да га љуби свијем срцем својим, свом душом својом и свом мишљу својом. А то ће исто требати да буде задаћа и цијелога једнога друштва људскога, почевши од најмањег (породице) па до највећег (државе). И свако друштво, поготово држава, мораће се ослањати на вјеру у Бога, и то још више него ма који појединац сам за се. Јер ми можемо још и наћи појединца човјека, да не вјерује у Бога, тим прије, што,

како и сами знате, такви људи — жали, Боже! — нијесу ријетки, али нека ми ко нађе, па ако ће и замисли, само једну државу на свијету, која не би међу темељима својима имала и вјеру! У истину, такве државе нема, и таква држава, све кад би је гдје и било, не би могла дуго постојати. Да не спомињем другога, споменућу вам само вриједност заклетве. Без вјере не би могло бити заклетве, а без ове опет не би могла држава имати никаква ослонца ни у војсци, ни у чиновништву, ни у чем другом.

Корист се друштва види на даље особито у том, што је једино у друштву могуће извршити највећи дио онога, што од нас траже право и праведност. И право и праведност како знате настоје, свака на свој начин, око тога, како би се доскочило свађи. Да свађе, која је настала хотимице, не ће моћи нестати, док се не уплете неко трећи, — који ће је као праведан судија хтјети уклонити, јер га узнемирује — то је мислим, свакоме од вас јасно. Него и у оном случају, гдје се два човјека сами од себе, без туђега уплетања, споразумију и одлуче, да се више не ће свађати, не ће то нама људима бити увијек могуће извршити. Прирођена ће себичност много пута, као што се то збиља и догађа, у једном од такве двојице људи моћи лако да породи завист, а ова опет мржњу, која ће га као страст заслијепити, те ће се на ново започети свађати и препирати с оним човјеком, с којим се прије тога био нагодио. У таквим случајевима не ће за измирење бити доста само воља онога другога човјека, који је још увијек противан свађи. Међу њима ће, обадвама због честога препирања, морати настати међусобно неповјерење и непоуздање, те ће сами они потражити друге људе да их ови измире. И кад их они и измире, требаће их још, да оно, што су им признали као њихово право, и очувају, те да, ако буде потребно, и казне онога, који се дрзне кршити право другога.

Корист оваквога друштва огледа се особито у стварању уговора и закона, којих се морају држати сви чланови дру-

штвени без икакве разлике. Сви ти закони и уговори настају договарањем, а договарање опет разговарањем. Јер „што се чешће разговара, то се боље договара.“ а тек знамо, да не само што „договор куће не обара,“ већ и то, да је „договорна најбоља“, и да „договорна селу одговара“. Због тога и „боље се наврх њиве договарати него се на увратинама карати“, ма да се и код уговарања чешће чује приговарање, које само у неразумних људи може да буде узрок свађе. „Ко не зна, што је приговор, не зна ни што је договор.“ Што друштвени, рецимо државни, закони толико вриједе, томе је узрок у снази друштва, која је већа од снаге свакога појединога члана друштва, те се за то ријетко ко и усуђује што против закона учинити. Јер ако што против закона узради, зна да ће за то бити кажњен. Без те снаге не би могло ни бити закона; јер на што закони, кад би се кршили; а како се не би кршили, кад не би било снаге, да се онај, који их прекрши, — казни? „А одакле друштву та толика снага?“ запитаће вас когод. Одатле, што сви поједини чланови здруже своју снагу у једно; а ви знате, „кад се сложе, и слаби су јаки“, као што је и „свака вода с поточићи јака,“ док „без друштва нема јунаштва.“ На том се темељи донекле и снага т. зв. опћега јавнога мнијења, до којег многи толико држе, ма да, с много другијех разлога, немају право, јер тешко да има ишта, што се тако мијења, као баш то јавно мнијење, и јер се оно пречесто на зло употребљава. Тако људи н. пр., „кад које псето хоће да убију, повичу: бијесно је,“ и осуда се махом изврши. Ето тако то зна бити, „кад свјетина узме ук.“ За то, што се јавноме мишљењу кад и када збиља тешко успротивити, и ти „кад сви повичу: пијан си, лези, ако и нијеси!“ И ако би ти то често могло шкодити, много ће ти пута ипак и користити.

Осим тога што свако ваљано друштво треба да тежи што више за тијем, да очува свакоме његово право, и да буде према сваком своме члану праведно, мора оно ићи и за тијем, да удовољи жељама

свију својијех чланова, колико икада може. То ће пак бити само тако могуће, ако сваки члан друштва буде хтио радити што више добра свакоме другоме члану. С тога не смије нико у друштву да „ради као ни себи, ни своме“. Кад би тако радио, он не би могао бити ничији, па ни сам свој добротвор. Он не би на тај начин за право ни био човјек, већ ђаво; јер овај не само што ником другоме не користи, већ „враг ни сам себи није добра учинио.“ Човјек сваки по природи својој „навраћа воду на своју своју воденицу“, јер не само што „нико себи злотвор није“, већ — како и сами знате — „свак себи најволи.“ Бадава, „не лаје пас за село, него за себе.“ Тако и човјек, радио што му драго, пази у првом реду на се и ни своју корист.

Ово марење за се, док се у њем не претјера, није ружно. Шта више, само под том погодбом, ако човјек мари за се, може он да мари и за друге, а „ако није за се, није ни за другога“. А то је и посве наравно. Јер „ко је себи зао, како ће другом бити добар?“ Нема говора, „ко себе не зна сачувати, не зна ни другога“. Тога ради треба сватко у првом реду да се сам чува, јер „ко се чува, и Бог га чува“. А „ако се не умијеш чувати, ко ће те чувати?“ Тако и онај, „ко хоће да га други људи поштују, ваља најприје сам да се поштује“. И вјерујте ми, да „нико никога не може осрамотити, док се сам не осрамоти“. Но није доста да само себе, своју особу, сватко чува, него треба да чува и свој иметак, будући да онај, „ко не зна своје чувати, туђе по готову“ не ће умјети. Ко то не ће да ради, већ своје баца и ћула, „ко изда своје, горе ће туђе“. Никада не смије човјек бити сам свој непријатељ, па макар хтио тијем и другом коме користити. Што то помаже, да „ко туђу кућу диже, а своју обара?“ „Китимо своју цркву, а не туђу!“ Кад своју накитимо, онда ћемо туђу. Ако не ћеш тако, већ си се упео да сам себи шкодиш, ето штете и за те и за друге! „Нико ти не може помоћи, кад си свој душманин.“

Него ако човјек у марењу за се пре-

јера, грдне ли штете и срамоте! Може ли бити ишто ружније, него да се когод само за се, или што је још горе, „само за свој трбух стара“? Наћи ћете често себична човјека, који би све, да може, к себи приграбио и све сам прождрво. Али без сумње „најгори је залогај, којијем се човјек удави“. Свесебица не пушта, да је ишто твоје, већ све к себи граби говорећи: „Што је твоје, то је и моје; а што је моје, то је само моје“. Колико је погинуо за туђим, он се воли твога дочепати, него своје сачувати, јер му се чини „слађа смоква преко плота“. Кад бих несрећном каквом загиљао у друштво таквијех људи, доиста „не би ми дотекло прста омочити, да ријека медом тече“. За то и нијесу такви људи за друштво; сваки „саможивац дивљачином воња“.

Али свесебица и саможивац могу бити бар себи добри, помислиће ко. Него каква би то била доброта, која друге искључује? Нема никакве, па ни најмање сумње, да онај, „ко је само себи добар, није добар“. А чујте, за што! „Свака уста ишту јести“. За то се морамо како год на се, тако и на друге обазријети. „Ваља рећи и к себи и од себе“. „Свекрва се не сјећа, да је негда и она снаха била“. Кад би се сјећала, не би доиста с њом грубо поступала, како — жали, Боже! — пречесто поступа. Је ли то лијепо, да ко „у туђем оку види сламку, а у своме греде не види“? То се пак збива за то, што „једне очи друге виде, а себе не виде“. С тога се не смије нико никоме ни наругати, а камо ли му какво зло учинити. Јер како да се ја другом ругам, кад и сам имам своје погрјешке? Зар не ће бити и са мном: „Сјела руга покрај пута, свакоме се наругала, а свак њој“? Онај, „ко другоме зла жели, дома га нађе“, и „ко друге срамоти, себе не части“. Прођимо се дакле тога, да другоме што желимо, што сами себи не ћемо! Оно, „што не би за тебе, немој ни за мене!“ У опће, нека „свак суди по себи“, па ће најбоље моћи видјети, како је другоме. Овда не ће требати, да га ко упозорава: „Ако комшијска кућа гори, пази на своју!“ Он ће

и без тога упозоравања гледати да сваком притече у помоћ.

До овакве опћене љубави, гдје би сваки члан друштва свакога другогачлана љубио као сам себе, тако да би „од својих уста заштедио, па му дао“, тешко се у опће може и доћи. Таква је љубав ипак наш узор, за којијем смо дужни тежити, док смо увјерени, да се „боље из даљег а љубити, него из близа мрзити“. Она не да, да ко буде „некоме мати, а некоме маћеха“, већ хоће да све под своје окриље скупи. „Брат брату, друг другу, а Бог свима“ — то је њезина звијезда водиља. Права друштвена љубав тражи од нас, да дајемо свакоме једнако, „пријатељу смокву, а непријатељу смокву“, јер су за њу сви људи једнаки. Непријатељства она у опће и не познаје, већ шта више захтијева, да „ко нас каменом, ми њега хљебом.“

На пријелазу између себичности и овакве опћене љубави стоји она љубав, која се темељи на крвном сродству. Та љубав није себичност, јер онај, који воли род свој, воли ипак некога осим себе; а није ни права љубав, док се осврће на неке узроке, те се не протеже на све људе, већ само на неколицину. Она је дакле тек дијелом права љубав, а већим дијелом ипак себичност, и то толико више ово пошљедње, колико је ужи и мањи круг онијех, које она обухвата.

Главни примјер овакве љубави према своме роду јест она љубав, која се налази међу члановима једне те исте породице: међу мужем и женом, родитељима и дјецом, браћом и сестрама. По природном закону настоји сваки човјек, кад дође његово доба, да се ожени, а дјевојка да се уда. Муж и жена састављају најтјешњу и најужу задругу, што је у опће има и може бити. Ни човјек за се, ни жена за се није потпуно биће, већ истом њих двоје заједно чини једну цјелину, која се само смрћу распада. Јер „мушка од жене, а жену од мужа не може ништа раздвојити, већ ако кука и мотика.“ „Човјек је без жене глава без тијела, а жена без човјека тијело без главе“. Ово је света истина, која се огледа у много и много

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ствари. Прије свега, како смо већ споменули, „муж је да тече, а жена да чува“. То је чување у премногу случајева вредније него ли течење, те тога ради се и може рећи пуним правом, да „не стоји кућа на земљи, него на жени“. Будући да су тако за стјецање иметка и жена и муж подједнако важни, то је и оно, што њих двоје стеку, заједничко. „У којем браку *моје* и *твоје* влада, ту није добра никада“. Муж је, као глава тијела, господар у кући, и за то је жена дужна да слуша и да се боји својега мужа. „Тешко кући, гдје мач слуша, а кудјеља заповиједа“, јер „гдје жена господари, ту ђаво служи“. Него, као глава одговоран, је човјек не само за своје, већ и за женино поштење. Како он ради, тако ће и она, јер је „свака жена на свог мужа налик“. Какав је њихов међусобан живот, не ће ти бити тешко одгонетнути, чим само једно од њих двоје видиш, будући да „жена мужа носи на лицу, а муж жену на кошуљи“.

Да тек муж и жена заједно чине потпуну цјелину, види се најбоље одатле, што таква цјелина и послѣје распада свога живи у дјецѣ. „Женидба без дјецѣ онако је кано и дан без сунца“. Али није то једина сврха женидбе. „Ласно је дијете имати, ма је тешко сина имати.“ Сина треба васпитати, да буде честит и ваљан човјек. За то је у првом реду потребно, да сами родитељи буду ваљани и честити. „Извранина гнијезда не излеће соко“. Осим тога треба да и сва она околина, у којој се дијете васпита, буде добра. Само тако ће моћи и дјецѣ бити добра, а имати добру дјецѣ — то је истом права сврха женидбе, и „боље је умријети без дјецѣ, него по смрти оставити зле синове“.

Па кад се родитељи толико брину о својој дјецѣ, те је се не одричу ни онда, кад ова ударе рђавим путем, говорећи: „Ако је и змија, од срца је“, и „ако је и зло, моје је“, онда није ни чудо, што дјецѣ треба да су захвална својим родитељима за све оно добро, што су га од њих примила. С тога и љуби сватко својега оца и „сваком је своја мајка мила“, те та љубав ни онда не

престаје, ако родитељи своју дјецѣ за што и казне. Ништа за то, што мајка бије своје дијете. „Мајка била, мајка мила“.

Но не само што дјецѣ треба да љубе своје родитеље, они су дужни и међу собом да се љубе. А то је и посве право, јер у истину „нема љета без Ђурђева дана, нити брата, док не роди мајка“. А гдје не би било те љубави, „кад не би била по два за једнога, не родила мајка ни једнога!“ Боље да их нема, него да се кољу и мрзе.

(Свршиће се.)

Из моје збирке.

Проповед на Ускрс.

Мат. 28, 5. 6.: *Инебса распатаго ѿцете; икста зѣк; но воста ѿкоже рече.*

Страсна недеља Господа нашега већ је прошла. Ми смо видели пред очима својима све, што се у тима горким дневима у Јерусалиму догађало. Ми видесмо големи чемер и јад, што растрзаше срце оно мало побожних душа, које Господа до Голготе допратише; ми видесмо пакост и злоћу душмана Исусових, када Га свима могућим најужаснијим мукама злостављаху и мучише; ми видесмо Њега, невину Жртву, где на крсту разапет издахну. Све је то прохујало и прошло, осванула је недеља, и прве сунчане зраке тога дивнога дана озарише отворени гроб — Христос је из мртвих устануо, Он је ускренуо!

Ускрс је у Јерусалиму! О, какве вели разноврсне осећаје мораде тај Ускрс у Јерусалиму изазвати у срцима верних и слабих пријатеља Исусових и у срцима Његових душмана?! На ту бих дакле страну, мили моји, да обратим ја данаске пажњу вашу, јер и ми слаavimo сада Ускрс — Празник над Празницима. Говорићу дакле о тројаком Ускрсу у Јерусалиму, I. у *верних пријатеља Христових*, II. у *слабих Му пријатеља* и III. у *Његових непријатеља*.

I

Када ми о верним пријатељима Исусовим говоримо — где ћемо их наћи? Ах,

како-ли је мален њихов број! Где је Исус, ту су и његови верни пријатељи; где Он на крсту висе, где је гроб Његов — ту налазимо ми и Његове верне пријатеље. Ту је пре свега Његова пресвета Мати Богородица Дјева, која са св. Јеванђе листом Јованом, најмилијим учеником Спаситељевим, под крстом стоји; ту је Лазар из Витаније са сестрама својима, Мартом и Маријом; ту је Марија из Магдале и оно нешто расплаканих жена из Јерусалима, што смелије беху од мужава својих. А ту су и она два одважна ретка човека, Никодим мудри и Јосиф из Ариматеје, што ступише пред Пилата и гнева се крвничкога не убојаше, те тражише да свога небеснога учитеља са крста скину. Из тих се људи и жена састојао онај тужни сировод, што тело Спаситељево праћеше до гроба мрачнога. Неда се просто описати љути бол, што раздираше уцвельена срца тих светих душа, која посматрају привидну победу Христових крвника, што Га на крст разапеше! А тек у колико силнија беше радост њихова, када Он жив из гробних устаде тмина, те победи тако дивно непријатеље Своје! Како-ли сретне и пресретне беху душе те, те свете душе, нарочито Његова преблагословена Мати и љубимац Му ученик, св. Јован! То ми једва да и замислити можемо! Па када се они тих дана сретаху, са колико утехе и с колико се милине мораћаху они поздрављати раздрагано: „Христос васкресе! — ваистину васкресе!“

Па има-ли и овде међу нама тако побожних и чистих душа, које се данаске тако радовати и веселити могу, као ови верни пријатељи Христови! Ој, како ли бих те данаске сретним и пресретним могао славити, добри хришћанине, ако се ти у ред тих Христових пријатеља убрајати можеш! Стога дакле и јесте Ускрс велики празник радовања!

II.

Али је Ускрс освануо и слабим пријатељима Христовим. Па каквим ли Га они дочекаше осећајима? Дај пре свега да видимо, који су управ ти слаби пријатељи Спаситељеви. Број њихој беше прилично

већи од броја верних Му пријатеља. Ми их налазимо у дугачкоме низу оних, што од Христа примише многоврских добротинастава и милости; у ред њихов припадају следбеници Његови, што Га на све стране пратише и одано слушаху науку Његову. Они беху пријатељи Његови, они Га љубише. Само што се та љубав и приврженост не могаде одржати и у искушењу с Њиме да страдају, те падоше у грех. Петар, најодважнији међу самим апостолима, одрекао Га се у три маха. Када видеше да је Христос на смрт осуђен, дух се њихов сломио и они по срнуше и поколебаше се. Ал кад чуше и уверише се о Ускрсу Учитеља свога, а они се такођер обрадоваше радощу великом, и, покајавши се са своје пређашње малодушности, постадоше по ново, и сада већ за увек, верни и ревни следбеници Христови.

И од онда је Ускрс дан радости и за сваку искрено покајничку душу.

III.

Али беше тада у Јерусалиму и таквих људи; који не беху нити Његови верни нити слаби пријатељи, већ који Му управ непријатељи беху. То беху књижевници и фарисеји, са својим многобројним присталицама. Они Исуса на смрт осудише, они не мироваше, докле Га на крсту разапета не видеше и тада мислише, да су Га са свим победили. Ал су они прерано ликовали: Ускрс их је о противном уверио, те се љуто разочараше. „Гле, вели св. Писмо, неки од стражара дођоше у град и јавише главарима свештеничким о ускрсу Христову.“ С каквима-ли осећајима примише непријатељи Христови ту преназначну и ненадну вест? За њих беше то гром из вадра неба. Они беху потпуно на чисто с тим, да се то чудо затајати и опровргнути не може, те их спонаде прави страх и трепет и очај, шта ли би сада дало отпочети. Ваљало им беше да се придруже присталицама Христовим — но место тога дадоше стражарима новаца да говоре свету: „не верујте у Његов ускрс, јер ученици Његови дођоше ноћу и украдоше га када смо ми спавали“, те се та реч, вели Јеванђелиста, разгласи међу Јеврејима до данас.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB

Завоје дакле Ускрс не беше дан радости и весеља, већ доба гнева, пакости и злобе, те дакако да и допадоше вечне погибелји.

Видесмо дакле Ускрс, тројаки Ускрс у Јерусалиму. Не би за нас дивнијега Ускрса било, него када би ми сви од реда припадали само вернима пријатељима Христовим. Али је и тада ускршње радовање велико, када се ми покајемо са својих грехова, када пуни вере пристајемо уз Христа, говорећи и осећајући с покајником Петром: „Господе, Ти све знаш, Ти знаш да те љубим“. Само то не ћемо нити можемо хтети, да спадамо у ред непријатеља Христових, нити смо ради чамити у греху, одбацујући малоумно Његове благодати. Не! ми ћемо свима силама тежити за тим и делати око тога, да и ми постанемо учесницима благословенога ускршњега радовања. Амин.

Др. Владимир Димитријевић.

Румунска црква у XIX. веку.

(Наставак)

Глава IV.

Борба за каноничко уређење цркве.

Славни борци за православље. — Софроније молдавски. — Филарет Скрибан и његов рад на корист румунске цркве. — Резултати борбе. — Пад А. Кузе и ступање на престо римо-католика у особи Карла румунског — Нове опасности и нови борци за православље. — Мелхиседек романски и Силвестар хушки. — Победа православља. — Каноничка свежа румунске цркве с другим црквама истока, а нарочито с руском црквом.

Ма како да је мрачна историја румунске цркве у овом жалосном периоду, ипак на обзорју њеном појављује се доста светлих особа. Промисао Божји подигао је међу самим Румунима такве велике људе, који слично Давиду, наоружавши се праћком вере и правде, изађоше пред Голиата — Кузу, да обране исгажену религију отаца. Борба беше дуга и тешка, али на крају крајева они ипак изађоше као победници, а имена њихова ваља да су златним словима уписана на страницама историје — не само једне румунске цркве, већ и целог православног истока.

Ево имена тих незаборављених бораца и историјских раденика на православној њиви многопрепатиле румунске цркве: митрополит Софроније, епископи браћа Филарет и Неофит Скрибан, а касније: преосвећени Мелхиседек, епископ романски, преосв. Силвестар, епископ хушки, Јосиф, митрополит молдавски и Атанасије, епископ римничко-новосеверински. А сад ћемо приступити кратком излагању рада тих ревнијеља православља.

Када су црквена добра разграбљивана, манастири робљени, ступио је као неустрашиви противник тога насиља митрополит молдавски Софроније. Овај најдостојнији владика на молдавској катедри био је попреклом из старе бољарске породице, а по правцу рада свог припадао је оној славној плејади румунских владика, његових претходника, као што беху Гаврило Банулеску, Вениамин Костаки и Григорије IV. влашки. Он беше васпитаник Њамецке лавре, те ту буде и пострижен од митроп. Вениамина, који му је пре тога учитељем био. Био је обдарен сјајним даром од природе, те је у свем свом раду и животу показивао се као пастир дубоко предан православлу, доказујући то својим проповедничким радом и административном управом на корист цркве и најпосле запечативши све то својом мученичком смрћу од руку нечасних пришипетља кнеза Кузе. Када се потпуно показаше замисли тога кнеза, Софроније је храбро се дигао против њих и потражио помоћи у православној Русији. Он посла кишиневском архиепископу Антонију, као најближем духовно-административном лицу православне државе, извештај о гонењима цркве молдавске, која чини кнежевска влада, умољавајући преосвећ. Антонија, да посредује код Господара Императора о заштити цркве и свештенства молдавског од угнетавања и гонења. Влада Кузина сматрала је протесте митрополита Софронија као противљење кнежевској власти и осудила га је на прогонство. Заједно с њим осуђен буде и настојатељ Њамецке Лавре Герасим. Бадава је цариградски патријарх Софроније, као врховни пастир молдавске цркве, протествовао против тог и сличних насиља румунске владе:

она је ишла и даље својим убитачним путем и светила се за протест својим све новим и новим гонењима. И тешко је рећи, чим би се то свршило, да између јерараха румунске цркве не подиглоше се и други неустрашиви борци за православље, којима најпосле пође за руком, да очувају стару историјску светињу и, шта више, даду у неколико други правац јавном мишлењу. Наиме, они пробудише у румунском народу здраву историјску свест као народа православног, који само у православљу има гаранцију своје националне самосталности.

На челу тих славних бораца за православље стоји велики пастир земље румунске Филарет Скрибан-Попеску (т. ј. Поповић), номинални епископ ставропољски. Том хероју — великану, спаситељу румунске православне цркве од грожене јој страшне опасности, мора и најкраћа историја цркве румунске дати почасно место, јер за све што је у давањем доба добро у румунском црквеном животу, само Филарету Скрибану има се захвалити. Одењујући његов значај, проф. Конст. Ербичану, вели: „Што данас Румунија има свога заштитника, свога апологета Хришћанства, само њему захвалити има; ако се данас когод хвали знањем Хришћанства, за све то је њему обвезан; ако се данас још по где-где виде светилници у румунској цркви, све су то његова деца; што данас, још најпосле, има међу нама хришћанског живота, зато ми треба да смо потпуно благодарни Филарету“. А та карактеристика ни мало није преувеличана. Дакле, појава Филарета Скрибана (као и његова брата Неофита, који му беше ревностан помоћник) на историјској арени онога доба, кад је православљу грозил врло озбиљна опасност, јесте догађај од велике историјске важности. Од то доба отпочиње у историји румунске цркве поврат на боље.

Филарет (као световњак Василије) се родио 1811. године у месташцу Бурдужени, које лежи на граници Аустрије. Своје основно образовање стекао је у кући својих родитеља и у манастиру Теодоровском — код калуђера Гркâ. За тим је отишао у Јаш, где је одлично свршио јашку Академију. Као изврстан ђак он

буде у истој академији одмах постављен за професора географије и француског језика. Као озбиљан мислилац и дубок познавалац румунске историје и румунског народа, у изучавању којих му много помогоше његове заиста гениалне способности, честа путовања по румунији и дружење с простим румунским народом, — Филарет Скрибан, више него ико други, високо је схватао смисао, сврхе и идеале народне, којима и за које и данас бије срце народа, те којима тежи његова душа. Он је добро схватио, да једино само православна вера сачињава душу румунског народа, одушевљава га; да је ван православља он — труп, бездушна играчка у рукама непријатеља његових, јер заједно с пронашћу православља мора погинути и румунска народност. Стога је он и све своје силне моћи посветио на обрану православља. Држећи, да је православље у свој сили и лепоти сачувало се у Русији, он, већ као професор јашке академије, напушта катедру и као прост студент ступа у кијевску духовну академију, коју је основао његов сународник и земљак Петар Могила. Само је две године Филарет Скрибан провео у Кијевској Академији, али и то је већ било доста за даровитог Скрибана, да, научивши руски језик, у исто време са сјајним успехом доврши потпуни курс академије и добије степен магистра богословља. У кијевској академији још већма се утврдише његови идеали православља и његове свезе с православном Русијом, што је он дивно изразио у свом говору, кога је држао на свршетку академског курса, а у присуству митрополита Филарета (Кијевског). „Ја сам овде странац, говорио је он између осталог, мој род, моја отаџбина далеко су одавде, а и језик је наш други. Али овде, у тој колевци вере и просвете највеће на свету империје, ја сам примљен као свој, па можда и боље него свој. Две године провео сам ја овде под твојим отачким покровитељством, под руководством добрих наставника, у пријазности свију, који ме окружаваху, и те две године сматрам ја за најлепше у животу своме. . . . А кад се повратим у отаџбину своју и отаџбина ме моја запита, да ли си познао праву му-

дрост и побожност хришћанску? Ја ћу јој одговорити; не само да сам познао, већ сам их и видео... Ако Европејац, који се радо хвали свезнањем дође са мношвом у препирку, рећи ћу му, да можда он и све зна, али да он није видео православну цркву у старој чистоти њеној и благољепију. Како ће мило бити и целој мојој отаџбини, када јој донесем плодове хришћанске просвете баш из оног врта, који је засадио један од синова њених, добро познат свима с ревности своје за веру православну". Одмах по свршетку академије буде Василије Скрибан у Кијеву, с пристанком митрополита Вениамина Костаки, пострижен за калуђера под именом Филарета. Ну, пре него што је отишао у домовину своју, свратио је у Москву и тамо читава два месеца био гост митропол. Филарета московског. Разговори с тим великим владиком, као што вели сам Филарет Скрибан, имали су на њега врло благотворан утицај и још га боље утврдили у оним добрим начелима, која каснија беху основ његова неустрашива рада на корист цркве и отаџбине. Филарет Скрибан оставио је у Филарета московског врло пријатан утисак. Опраштајући се са Скрибаном, московски владика даровао му је скупоцену панагију — у знак оног славног архијерејства, које је с великом чашћу и коришћу по цркву касније прошао Филарет Скрибан. Посетивши на кратко време Петроград — споменик величине и спољашњег блеска Русије, који је произвео на младог Скрибана утисак силе и политичке моћи Русије, он је отпутовао у отаџбину, где га с раширеним рукама дочека митрополит Вениамин Костаки, те га на брзо, једно за другим, посвети за јерођакон и јеромонаха. А наскоро после тога буде произведен за архимандрита и постављен за ректора Соколске семинарије. Од то доба и почиње плодотворни рад Филарета Скрибана. Као ректор Филарет је провео 20 година, прво као архимандрит, а после, од 1852. год., као епископ ставропољски. Чим је постао ректором Соколске семинарије, одмах се латио посла да је из корена преобрази: уздигао ју је на 8-разредну потпуну семинарију; обогатио је семинарску библиотеку

множином књига најразноврснијег садржаја, особито богословског, на различитим језицима, а понајвише на словено-руском; основао је при семинарији штампарију за прештампавање старих неопходних књига и штампање нових; поштравао ја професоре семинарије, да пишу дела богословског садржаја. На његов предлог одређено буде, да су професори богословије дужни проповедати сваког недељног и празничног дана по разним црквама града Јаша. Ученике је он сам вежбао у састављању добрих проповеди, приучавао их декламацији; исто тако обрађена је била пажња и на црквено пјеније. Пошто је био преко 20 година ректором Јашке семинарије, Ф. Скрибан је ударио почетак препорођају духовне просвете у Румунији и тиме створио отпор оним „препородиоцима румунске народности“, који већ одвећ далеко зађоше својим радом, подривајући праве-националне и религиозне основе народа. Најбоље ученике семинарије он је упућивао и саветовао, да приме калуђерски чин, а кад би их постригавао стављао им је за углед руску цркву с њеним великим јерарсима и давао им имена руских архипастира.²⁷ Ради његове учености и високог садржаја проповеди, које силно утицаху на слушаоце, дадоше му назив „професор професора“. И резултати његова неуморна рада као ректора семинарије беху сјајни: у сваком граду, у сваком селу, тако рећи у сваком углу Румуније има његових ученика, који су из његова предавања извлачили корисне поуке за цео живот. „О, кад би, кличе професор Ербичану на крају карактеристике Филарета Скрибана, у Румунији повише било тако неустрашивих и послу свом потпуно преданих учитеља, тада би се наше друштво знатно приближило правој просвети, тада би светла будућност Румуније била осигурана!“ Велике способности Филарета Скрибана приметио је и кнез Куза, који зажели да га привуче

²⁷ Тако напр. име Инокентије он је дао своме ученику Инокентију Мојсеју, епископу романском, за спомен Инокентија Борисова, а еписк. одеског; за спомен Јеремије (Соловјева), епископа нижегородског назвао је тим именом другог свог ученика Јеремију Дирца; име Силвестра (еп. Хушког) дао је за спомен Силвестра Косова, митрополита Кијевског и т. д.

на своју страну, те му понуди катедру митрополита молдавског, а брату његову Неофиту Скрибану — катедру митрополита влашког; али ни један од њих не хтедохе понуду примити од „нечестивог“ Кузе, сматрајући да је добивање духовног звања од световне владе — неканонично. Место тога он отворено ступи у борбу с владом Кузином. Причају, да је када беху конфискована манастирска и црквена добра, Филарет Скрибан (тада још у ватреној — младости) у свечаној седници синода, у присуству самог кнеза Кузе, обучен у епископско одјејаније кнеза проклео са свом породицом његовом и свим родом његовим. А осим тога, када беху проглашене црквене реформе кнеза Кузе, Филарет Скрибан се решио, да без позива пође у Букурешт и тамо стане на супрот тим реформама; ну на путу зауставише га жандари и под пратњом оружаном буде враћен натраг у Јаш. Тада он поднесе протест конзулима држава и сазваном „генералном“ синоду, тужећи се на самовласт господарева и на црквене новотарије, које је завео. У молбама, што их је поднео руском конзулу, Филарет је молио владу за заштиту румунске цркве, предлажући јој, да ради спасења православља предузме најодлучније мере према влади Кузиној: епископе, које је влада световна поставила, да лиши чина, као незаконите, да изгони кнеза Кузу из Румуније и, као виновника свог зла, преда га проклетству. У полемичним списима, написаним у то доба,²⁸ браћа Скрибачи доказиваху, да суду православне цркве подлеже сви чланови њени — клирици и световњаци, да клирици могу судити мирјанима, као пастири оваца, а не обратно; синод има састојати само из епископа, а не презвитера и ђакона, а још мање из световњака. Што се пак тиче прогреса, којим се румунски пренородиоци тако поносе, те коме су потчинили и цркву, примећују, да је тај прогрес — појам услован, и да је само оно заиста прогресивно, што

²⁸ Од тих особито заслужују пажњу ова дела Фил. Скрибана: „Заштита истине и права“; Неопходност свештенства у друштву; Протест влади због насиља цркви; Вавилонизам у цркви. Нетачност пројекта односно стања свештенства. Од учених његових дела највише заслужује пажње његова „Историја румунске цркве“.

је потпуно сагласно с православном црквом. Много непријатности претрпео је Филарет Скрибан за те мисли од румунских преподилаца — рационалиста, који су викали да је за њих, као потомке старих Римљана, од веће вредности статуа Тројанова, него ли крст Христов; Скрибана су називали заосталим, зарђалим. Ну правда је најпосле победила. После седмогодишње упорне борбе — победа се показала на страни браће Скрибана. Закон од 1865. године, који беше наперен против каноничких установа цркве, буде уништен, а замену га закон од 1872. године, који уредише браћа Скрибани.

Тај период жестоке борбе Скрибана прво с владом Кузином, а за тим (од 1866. год.) с Карловом, познат је у историји румунске цркве под именом борбе за канонично уређење цркве. Филарет Скрибан, који ја тако показао се као храбри заштитник цркве, умро је 1873. године у великој сиротињи и сахрањен је у месту свога рођења Бурдужени, у цркви пресв. Тројице, коју је он сам основао и осигурао. Када су 1884. год. у тој истој цркви у опћој костурници сахрањивали и брата Његова Неофита, достојна сатрудника његових славних дела, нашли су целокупно тело Филарета Скрибана, још неиструлило, те је о том епископ галацки Јеремије Дирца, који је обавио чин погребни, известио митрополита молдавског.

(Наставиће се.)

ЛИСТАК.

Белешке из црквено-школског и просветног живота.

У Митрополији Карловачкој.

(На дан Васкрса Христова), како на јутрењу тако и на св. литургији, началствовао је Његова Светост патријарх *Георгије*.

(Одлазак Његове Светости у делегације.) Његова Светост, преузвишени господин патријарх *Георгије*, отпутоваће сутра у понедеоник у Будимпешту, да присуствује отварању и седницама државних делегација.

(Саборски Одбор.) У последњој седници, под председништвом Његове Светости преузвишенога го-

сподина патријарха *Георгија Бранковића*, а у присуству чланова: г.г. протопрезвитера *Ђорђа Влаховића*, *Дра Нике Максимовића*, *Јосифа Јагића* и *Михаила ил. Рогулића*. Саборски Одбор је решио: — Поднеће се Сабору извештај о радњи Саборског Одбора од г. 1897. до данас. Тај извештај је веома темељито и опсежно израђен, те ће се у засебној књизи штампати, поднети Сабору и поделити саборским посланицима. — Наређено је штампање прорачуна фондова и фондација који ће се поднети Сабору. — Сви рачуни од год. 1897. до 1902., који су прегледани и у реду пронађени, поднеће се Сабору. — Осим тога свршени су многи текући послови.

(Разрешени.) Његова Светост, преузвишени господин патријарх *Георгије*, благоизволео је настојатеље манастирске разрешити ове године од доласка на Томину Недељу.

(Прелаз у Св. Православље.) Јављају нам из Земуна, да су тамошње две породице (Кужмијак и Хубијак) прешле из грчко-католичке вере у веру православну. Обе су породице из Вишег Брунарија у Галицији, а од неколико година станују у Земуну. —

Разне белешке.

(Позив на V-ти међународни старокатолички конгрес.) — У „Старокатоличком Народном Листу“ штампан је овај „Позив на 14-ти немачки и V-ти међународни старокатолички конгрес у Бону“: „Овим се одређује састанак петог међународног старокатоличког конгреса у дане од 5—8 августа (по нов. кал.) 1902. г. у Бону на Рајни (Пруска Рајнска провинција.) Сва писма, поводом тим, треба управљати г. епископу Др. Веберу (Niebuhrstrasse 57.) или госп. тајном саветнику Др. Фон Шулте (Lepnéstr. 43).

Њима треба шиљати до 15. јуна и сва питања о којима би се желело да се расправља на конгресу. Исто тако умољавају се она господа, која желе читати своја предавања на јавним састанцима да о предмету својих предавања извеште једног од споменутих особа.

За намештање учасника на конгресу по гостионицама и приватним кућама постараће се нарочити одбор. Споменуте особе треба о свему раније извести, а оне ће се постарати, да сваког задовоље.

Конгрес се састаје уз помоћ архиепископа и епископа цркве Холандске, старокатоличког епископа Швајцарске, епископског намесника старокатоличке цркве у Аустрији и старокатоличког епископа Немачке.

Бон, као место конгреса, пружа велике угодности својим положајем, својим значајем по старокатолички покрет у границама Немачке империје, те свим оним, што је потребно за успешан рад и каснији успех конгреса.

С уверењем може се очекивати, да ће конгрес, с обзиром на његов велики значај по препорођај католичке цркве и њено измирење с новијим културним развитком, привући многобројне посетиоце из свих крајева у којима има старокатоличких цркава. Смемо се надати, да ће на конгрес обратити пажњу, те и учествовати у њему и оне од Рима независне цркве, којима лежи на срцу уједињење раздвојеног Хришћанства на основу нераздељене цркве првих осам векова“.

У име месног одбора:

Вебер, с. р. Фон-Шулте с. р.

Бон 23. фебр. 1902. год. Прев. Р. Гр.

(Канонизација Жане Д' Арк.) — Познато је да је 1431 год. знаменита девојка орлеанска Жана Д' Арк била спаљена као јеретичкиња и врачара, а сад на западу раде, да је канонизују као свети, тељку. Питање о њеној канонизацији покренуо је први, још 1876 године, знаменити епископ орлеански Дипанлу (Felix Dupanloup), члан Францус. Академ. Наука, али у Риму тада не хтедохе о томе ни чути. Сада пак предузела је тај посао на себе конгрегација обреда и ствар доста брзо прилази своје крају. Већ од 1894. год. поштује се девојка орлеанска као *venerabilis*. Сад је још питање само у томе, да ли је она имала довољан број врлина и да ли је заиста чинила чуда таква, која дају право прогласити је блаженом. Судећи по најновијим податцима, — доскора ће се отпочети расправа рго и сопга, као и у грађанском процесу, а онда, после беатификације, за неколико година наступиће и потпуна канонизација. Та дуга — предуга процедура уме каткад и знатно да се прекине, а наиме онда, кад кандидаткиња за светитељку има богате рођаке. У том случају неких 50—60 хиљада лира чине чуда за убрзавање тога процеса. . . . .

Р. Гр.

(Пророк-лечник у Чикагу и Лондону.) — Већ смо једном споменули, да се у Чикагу појавио неки доктор Дови, који је прво прогласио себе за оваплоћена пророка Илију, а сада за васкрелог Јована Крститеља. Он је основао т. з. „Христово-католичку цркву Сионску“, у којој се све лечи искључиво молитвом, предсказује се скори престаоак света и други долалак Христов, одбацује војничку дужност и т. д. Близу Чикага основао је тај Дови село, које има ускоро постати огромним градом, у који ће се

пуштати само верни. У том селу нема никаква ве-
сеља, — нема ни апотека, ни болница, — све
болести лече се молитвом. Лаковерни људи гоми-
лама долазе том новом пророку, а он је већ и у
Лондону основао такову сионску цркву, која исто
тако силно напредује. — Све то јасно показује, како
савремено човештво, поред своје духовне подивља-
лости, одступивши од позитивног Хришћанства, тражи
себи јасне утехе и помоћи у таковој и сличним шар-
латанским сектама.

Р. Гр.

Читуља.

† Јереј Константин Милић

парох Боровски, члан епархијске скупштине и епархијске
конзисторије Пакрачке, члан жупанијске скупштине жу-
паније вировитичке и т. д.

На Лазареву суботу о. г., у 4. сата по по-
дне, испустио је своју добру душу након кра-
тке и тешке болести парох Боровски Константин
Милић, у 59. години живота, а 37. свештенико-
вања свога.

Покојник се родио у Вођину 1843. год., где
је по свршеним богословским наукама и по ру-
коположењу отпочео своју свештенопастирску
службу — као капелан. Затим је неколико го-
дина службовао у Кућанцима, а по томе од год.
1875. као парох у Борови, гђе га је и немила
смрт снашла и истргла из руку дјецe његове.

Покојник је био образован и интеллигентан
човјек. Као свештеник је био тачан, врједан и
уредан, а као супруг и отац ванредно маран и
брижан.

За ревно службовање одликован је био пр-
црвеним појасем, а још од год. 1872. био је
чланом епарх. скупштине и конзисторије Па-
крачке.

Од свјетовних власти био је одликован свуда
и биран у разне депутације, а чланом жупаниј-
ске скупштине био је још од младости своје.

Као што је био по природи својој тих, ми-
ран и свисходљив према свакоме, тако је и био
љубљен и поштован од свакога, што се најбоље
видило на погребу његовом, на коме присуство-
ваше осим 10 свештеника и народа парохије и
околице његове и све чиновништво цијеле око-
лице, међ којима виђесмо и нар. посланика ко-
тара његовога.

На опијелу у цркви опростио се са покојни-
ком комшија, пријатељ и друг његов од млади-
сти, г. Платон Соларић парох Катиначки, дир-
љивим говором.

Покојника оплакује вијерна супруга са ше-
стеро дјецe, од којих је још двоје неоскрбљених;
но он је својом брижношћу и штедљивошћу
свако по својој могућности осигурао тако, да ће
му дјецa на сва времена благодарна остати. —
Лака му црна земља и вјечна памат!

СЕТИМО СЕ ШКОЛСКОГ „ФОНДА СВ. САВЕ“

У. Исказ прилога „Фонду св. Саве.“

(Наставак.)

Управа ман. Крушенола уноси своте примљене год.
1900. и 1901. и то: г.г. Ј. Вучковић ректор богосло-
вије Карловци 2 круне, Јов. Јеремић прота Карловци
2 круне, Св. Теодоровић парох Ечка 2 круне, Јов.
Марковић и супруга (апотекар) Тител 8 круна.

Београдска општина у помен краљу Милану по
предс. Ант. Паптевићу 100 круна.

Ант. Паптевић предс. беогр. општине 10 круна.
Манојло Д. Клидис трговац Београд 20 круна.
Алекса Н. Крسمановић трговац Београд 20 круна.
Удружење опште посачко, Београд по председ-
нику Миливсју Миљковићу 10 круна.

Димитрије С. Калајлић пред. општине Смедерева
20 круна.

Атанасије А. Штрбић адвокат Смедерево 20 К.
Милутин М. Петровић Смедерево 20 круна.
Сима Крајновић фијакериста, Београд 3 круне.
Витешко друштво „Душан Силни“ 40 круна.
Општина града Ниша у Србији по председнику
Вићентију Бошковићу 120 круна.

Н. Радовановић из Чачка у Србији 6 круна.

Ис. Радовановић у име општине Краљево 6 кру-
на и у име своје 4 круне.

Учитељско удружење у кр. Србији преко иза-
сланика С. У. Ђорђевића 6 круна.

Н. Н. из Београда 20 К., Никола М. Трифу-
новић парох Београд 5 К., Ранко Лукић из Бео-
града 1 К., Коста Скендеровић из Београда 10 К.

Изасланици среза Нишког по Ђ. Радековићу
20 Круна.

Ђорђе Михајловић у име Македонаца и Старо-
србијанаца 10 К., В. Мауровић и Павловић из Бео-
града $\frac{1}{2}$ империјала у злату. Одбор госпођа друштва
„Кнегиње Љубице из Београда 10 динара у сребру.
Еснаф механско кафански из Београда 10 динара у
сребру. Алекса Андрејевић трговац 10 дин. у сребру.
Атанасије М. Поповић проф. из Београда 10 дин.
у сребру. Др. Доброслав Кнез Милојковић из Бео-
града 20 динара у сребру.

Општина Врањска у Србији 20 дин. у сребру.

Општина града Лесковца у Србији 20 динара у сребру.

Поповић-Илић и компанија 10 дин. у сребру.
Милојко Матић у име својих грађана града Крушевца 20 дин. у сребру.

Војни изасланици мајор Киклић и капетан Љуб. Костић, Београд 20 франака у злату.

Аврам Николић председ. општ. града Сталаћа 10 дин. у сребру.

Милан С. Лукић председ. општ. Требогвинске 10 дин. у сребру.

Живојин П. Бошковић председ. општине Пирот 10 дин. у злату.

Видан Станковић председ. општине Стрижевац 10 дин. у сребру.

Тодор Поповић председ. општине Сопот 10 дин. у злату.

Таса Јеленић председ. општине Б. Паланке 6 дин. у сребру.

Изасланици општине града Крагујевца по председнику М. Браловићу 80 франака у злату.

Никола Д. Божић парох, Београд 5 дин. у сребру. Никола Стевановић парох, Београд 5 дин. у сребру.

Дар црквене школске општине Јеврејске у Шапцу по председ. Авраму Н. Аврамовићу 20 дин. у сребру. Милутин Глишић-Јадранин из Шапца 3 дин. у сребру.

Тимотије Новаковић председ. града Обреновца 5 дин. у сребру. Милован Урошевић механџија, Обреновац 10 дин. у сребру.

Ђорђе Михајловић Крагујевац у име Македонаца и Старосрбијанаца 20 дин. у злату.

Г. Никола Петровић Ст. Назова 13 Круна.

Г. Лазар Богдановић свешт. у Осеку уноси прилоге скупљене у име венца на гроб пок. пароха Јована Јаносевића, и то од: г. Лазара Богдановића пароха 2 К., Димитрија Јанковића капелана 2 К., Алексе Живановића катихете 2 К., ње Владиславе Мороквашић 2 К., г. Ђене Кротина учитеља 2 К., г. Лазара Кекића 2 К., Ученика и ученица срп. вероиспов. школе 8 К 22 потура.

Срп. цркв. општина у Чакову у место венца блаженопокојном епископу Никанору Поповићу 40 К.

Темишварско-градска срп. прав. цркв. општина за г. 1901. 20 К

Скупљени прилози у манастиру Беочину и то од г. г. Секулића 4 К., Војина Поповића 1 К. Доситија Јовића архимандрита из Задра 5 К. Ђ Стојковића адвоката у Кули 10 К. Ј. Арадског Суботица 10 К. С. Љубибратића Суботица 10 К. Др. М. Максимовића Осек 20 К. Ђурице Максимовића Осек 20 К. Лазе Максимовића Осек 20 К. Д. Пантелића Карловци 4 К. Ђ. Бикара, Паланка 5 К. Др. Гедерона Дунђерског Нови Сад 40 К. А. Николића Ново Село 10 К. И. Браковића апотекара 10 К. М. Боберића, Кула 10 К.

Скупљени прилози у манастиру Шишатовцу и то: Никола и Ленкица пл. Милекић у г. 1899. 10 К. и из кутије фонду Св. Саве 5 К 60 пот.

Архидијецезални Админ. Одбор у Карловцима, уноси неподигнуте дневнице чланова администр.

одбора: Лазара Обреновића 30 К. Иларiona Руварца 38 К 60 пот. Др. Петра Станковића 30 К. Иларiona Зеремског 6 К. Јов. Живачовића 6 К. Васе Вујића 6. Круна.

Гђа Емилија Мунчић-Векедџи за год. 1901., В. Бечкерек 20 К.

Јован Мирилов умиров. српски нар. учитељ, Карловци 10 К.

Добротв. задр. Српкиња, В. Бечкерек за год. 1901. 20 К.

Добротв. задруга Српкиња, Велика Кикинда IV. оброк 20 К.

Добротворна задруга Српкиња Карловкиња за г. 1902. 20 К.

Управа манастира Крушедола уноси прилоге фонду св Саве у готовини 150 К. и 4 дин. = 3·20 К., које су прилоге дали: Никола Николић трговац из Лозовика, Пера А- Радојчић тргов. из Голобока, Сима Микић из Параћина. Живко Ц. Миладиновић трг. из Зајечара, Алекса Фотић адвокат из Шапца, Живан Милосављевић народни посланик Мачва (Глоговац), Стеван Мићановић економ, Подцерна (Добрић) и Чедо Антонић председник општине Јаребице (Јадар) по 10 К.

Г. г. Ахил пл. Дука техн. саветник из Печуја, Др. Роноки Качман, приседи, сирот. стола жупаније Зенгвари Форраји Валер, надсолгабиров, Печуј, Никола Вукчевић, правник Н. Сад по 2 К.

Пет другова из Београда 5 К.

Милосав Живковић из Београда 2 К., Гаја Швабић из Тополе, Србија 6 К., Владимир Љ. Стефановић из Н. Сада, Камило Беренжер из Лиона по 3 К., Кречмајер Ханс председн. аустро-угар. банке Н. Сад 1 К., Маливарић Адам надничвир из Осек 5 К. Грубер Франц директор паромлина, Н. Сад 2 К., Одбор Добровољаца из год. 1876—78. 18 К 80 пот., Ђура Б. Димић професор у Београду 80 пот., Гђа Берићи из Титела 2 К. Рабштерн Мор из Н. Сада 4 К., Илија Ђирић пуковник у резерви, Београд, 20 Круна.

(Наставиће се)

Књижевне вести.

Изашао је из штампе IV. свезак

„БОГОСЛОВСКОГ ГЛАСНИКА“

са овим садржајем:

Беседа И. Христа на Гори — И. Зеремски. Два српска сабора — Милутин Јакшић. Назаренство и свећенство — Милутин Јакшић. Прилози усавршавању катихизовања — Др. Георгије Летић. Наша статистика — Јован Вучковић. Нацрти за проповеди. Размишљања о божанственој литургији — Н. В. Гогољ. Књижевност: Александар Живановић, „Душа и бесмртност“ — Душан Јакшић. Православниј Собесјдник — Ј. Ж. Gandela — Г. Л. Књижевне белешке. Хроника: Православна црква у карловачкој митрополији. Цариградска црква. Православна црква у сибирској митрополији. Белешке. Нове књиге.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Јавна благодарност.

Увеклаву Божију, а за успомену своје рано преминуле миле сестре Јелене баронице Рајачић-брињски, покљонише светој срп. прав. цркви нашој Пресвете Госпођице баронице Зора и Олга Рајачић-брињски и Марта удата Пауновићка; у грчком стилу дивно израђено, златом и сребром богато украшено небо, право ремек дело руку човечијих у вредности од 5.000 круна; на чему им се од стране срп. прав. цркв. школске општине чакочачке најтоплија благодарност изриче. Бог им дао среће и здравља, а мајци им радости, која их је тако пуне племенитих осећаја, за мило нам Српство и лепо нам православље наше. однеговало. Живеле!

У Чакову 10/21. априла 1902. год. У име црквено школске општине:

Радивој Петровић Владан Шандровић
пероваћа председник

Милош Милошев
парох

Књижевни огласи.

АПОСТОЛИ

ПРАЗНИЧНИ И НЕДЕЉНИ, КОЈИ СЕ ЧИТАЈУ ПРЕКО ЦЕЛЕ ГОДИНЕ

ПРИРЕДИО

прота Васа Николајевић парох Иришки

С БЛАГОСЛОВОМ

Његове Светости, преузвишеног Господина Георгија,
патријарха српског.

Овако се зове књига, која је овај свет угледала. Приређивач ове књиге за његових 35 година службовања опазио је, како ученици основних школа наших, читајући апостол, често стану ма где и почивку начине, а тим смисао посланице кваре; код неких слушао је, како и сам наслов апостола не говоре како треба, н. пр. читају: „соворное посланіе Іаквѣла“: место: „соворнаго посланіа Іаквѣла“; код неких опет видео је, да деца не могу напамет да изговоре прокимен апостола, те или не говоре ништа, или говоре само: „И ДСХОВИ ТВО-ЕМЪ, ПРОКІМЕНЪ ГЛАСЪ“: који буде, а остало испусте. Најпосле сазнао је, да многа наша школска деца незнају да читају црквено-славенски, или ако и читају, они изговарају којекако и наопачке, те место деница говоре десница и т. д.

За олакшати ученицима све изложене потешкоће приређивач је овај апостол лепо распоредио; ставио је код сваког апостола цео наслов: **И ДСХОВИ ТВО-ЕМЪ, ПРОКІМЕНЪ** глас н. пр. 8, и сав прокимен. Затим је додао цео наслов апостола: Ко Галатом и т. д., а апостол је сваки поделио на статије и навео где ученик има стати, да не би смисао посланице кварно; а поврх свега тога, пошто има наших школа, — особито у комуналним, где су деца наша у мањини, а учитељ римокатолик, — у којима деца наша не уче црквено-славенско читање, ставио је приређивач нуз сваки апостол и текст истога кирилским грађанским словима штампан тако, да ће одсад сваки ученик, па и онај из првог и другог разреда моћи читати апостол без погрешно.

Овако уређени апостол, који је и благословом Његове Светости штампан, уверени смо да ће добро доћи свакој нашој цркви и школи. Оној првој и зато, што од сад неће морати набављати апостол по скупу цену од 15—16 фор., који деца брзо раскупусе, но ће за врло јефтину цену добити врло укусно израђени апостол, који је штампан лепим и крупним словима, на врло финој, доброј и истрајној артији, а продаје се по врло умерену цену зато, да га свака црква по 2—3 примерка за своју децу набавити може.

Цена брошираном — — — 1.50 К

везаном — — — — — 2.00 “

у сафијану — — — — — 2.50 ”

За Србију броширано — — 2 Динара.

У П Р А В А

Српске Манастирске Штампарије.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Бр. К. 714/93 ех 1902.

28 2—3

С Т Е Ч А Ј.

Расписује се стечај на једно управљено свештеничко место у Суботици 1. евентуално 3. разреда. — На месту што ће га заузети избрани свештеник, налази се за сада и лични помоћник с којим ће се поступити према §-у 20. 1. Б. прев. кр. рескрипта од 10. августа 1868 године.

Рок пријави је шест недеља од првог уврштења овога стечаја у „Српском Сиону.“ Молбенице се имају слати путем надлежне власти потписаној конзисторији.

Из седнице епарх. конзисторије бачке, држане у Новом Саду 4/17. Априла 1902. године.

Председништво.

Ad бр. К. 239,240 ex 1902.

26 2—3

С Т Е Ч А Ј.

Овим се поново расписује стечај на парохију VI. разреда у Шуљму. Компетенти нека своје прописно инструјирани молбенице овој конзисторији до конца месеца маја по нов. о. г. надлежним путем поднесу.

Из седнице архијерејске конзисторије држане у Карловцима 4/17. Априла 1902.

Георгије с. р.
Патријарх.

Ad Ш. С. 107./зап. ex 1902.

24 3 3

С Т Е Ч А Ј.

Да би се место овомитрополијског главног школског референта у своје време на срп. прав. нар. цркв. собору поунити могло, расписује се овим стечај.

Плата је главног школског референта 4000 круна годишње, 600 круна у име стана, 800 круна у име путних трошкова и десетгодишња повишица од 300 круна годишњих, и после 30 годишњег службовања мировина постигнуте плате.

Натецатељи имају своје, сведоџбама о свршеним наукама и евентуално досадашњем службовању своје обложене молбенице срп. прав. нар. школском савету поднети најдаље до 12. (25.) маја 1902. године.

Из седнице срп. прав. нар. школског савета, држане у Карловцима 18. (31.) марта 1902.

Председништво
школског савета.

Ad бр. К. 180/241 ex 1902.

27 2—3

С Т Е Ч А Ј.

На парохију VI. разреда у Мохову-Шаренграду расписује се стечај с тим, да компетенти имају своје прописно инструјирани молбенице овој конзисторији до конца месеца маја по нов. о. г. надлежним путем поднети.

Из седнице архијерејске конзисторије, држане у Карловцима 4/17. Априла 1902.

Георгије с. р.
Патријарх.

Ad С. О 1805./440. ex 1002.

22 3—3

С Т Е Ч А Ј.

Ради попуњења упражњеног места протоколите саборског одбора и осталих средњих митрополијских нар. цркв. автономних власти овим се расписује стечај.

Са овим местом скопчана је плата од годишњих 1400 К. и станарина од 200 К.

Постављање ће бити за сад у привременом својству.

Срби, који желе поунити ово место, имају своје инструјисане молбенице потписаном председништву поднети најдаље до 2. (15.) маја 1902.

Доставерно се има исказати нарочито, да је молитељ способан у српском, мађарском и немачком језику.

Из седнице срп. прав. нар. црквеног саборског одбора, држане у Карловцима 6. (19.) марта 1902. године.

Председништво
срп. прав. нар. цркв. сабор. одбора.

ДРУГИ ОГЛАСИ

Част ми је овим најучтивije ставити до знања мојим врло штованим муштеријама: пречасној г.г. свештеницима, да сам своју

КРОЈАЧКУ РАДЊУ

ЗА СВЕШТЕНИЧКО ОДЕЛО

НОВИ САД, Дунавска улица, број 20.

богато снабдео и да ћу од сада увек на стоваришту имати велики избор разноврних штофова за свештеничке горње и доље хаљине, као: камгарна, дубла, алапина, рипса и правога енглеског листера, које повлачим из првих домаћих и иноземских творница.

Наручене свештеничке хаљине израђујем највећом пажњом — најсолидније, строго по избору и по најтачнијој мери, а с обзиром на то што сам стручњак специјалиста, те сам лично хаљине готовим, у стању сам да рачунам исте много јефтиније него икоји од посредника или подузимача.

Осим већ наведеног, имам увек на стоваришту најфинијих свештеничких појасева, у свима потребним бојама, камплавки, ка дифених и чојаних, у црној и плавој боји, и шешира свилених са тврдим ободом у свакој величини, све по најумеренијој цени.

Исто тако примам на израду и такве свештеничке хаљине, ако би ми се штоф и са друге које стране донео; и у том случају рачунам свој посао по најнижој цени.

Мустре на углед шаљем бесплатно.

Препоручујући се и у будуће пажњи пречасне г.г. свештеника и молећи их најучтивije за што обилатију потпору.

С одличним поштовањем

25 3— **СТЕВА ПИСАРЕВИЋ,**
специјалиста — кројач свештеничког одела.

ОБЈАВА.

Препоручујем своје богато стовариште срп. прав. црквених утвари и то: светлих и црних одежа, неба, литија, барјака, полијелеја, крстова, путира, кадионица, пјетохљебница, ђивота, рипида, целиваћих и свечарских икона; руских икона у разним врстама, историјских слика, свештеничког одеда и т. д. Ко имаде потребе од ових ствари, нека изволи јавити, па ћу му послати свој

❀ ❀ **ИЛУСТРОВАНИ ЦЕНОВНИК У КРСТОПЛЕТУ БЕСПЛАТНО.** ❀ ❀

На захтевање шаљем обавештаје и различите мустре, а код већих послова — на позив — поднашам на углед сваковрсне мустре, робу, цртеже, предрачуна и избор лично, о своме трошку, без да је дотични обвезан да трговину учини. С поштовањем

НИКОЛА ИВКОВИЋ

у Новом Саду, Дунавска улица.

5-20 19

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА

ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем од мене изнађена и много пута одликована

➔ **патентирана са отвореним одушкама провиђена звона,** ➔

која су у горњем делу — као виолина — са отвором у виду фигуре 2 провиђена и зато имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 408 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на ниже има увек готових на стоваришту.

8— ex 1902.

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

На миленаарској земаљској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом миленаарском медаљом.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом тараку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље: на годину 10 круна. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви 20 филира.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеви плаћа се 12 филира од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не пријају. — Рукописи се не враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарнице у Ср. Карловцима. 1902. 245.